

Béts.

Ezen hónapnak 6 dikán, eleibe ment Ferentz Fő Herizeg kedves Attyának Leopold Királyunknak, *Klagenfurtig*. Mára várják, ezen egész Európa előtt esmeretes bölts előre látású, okos tsendességű, 's ugyan ezen virtusaira nézve, a' kezére szállott sok Birodalmaknak nagy reménységű Kormányozóját, Béts Városába.

Néhai nagy emlékezetű *II. Jósef* Tsá-
szárnak, öt kedves Dámáitól, úgymint:
Lichtenstein Ferentz és Károlyné, *Kinszky*-
né 's *Klórnyé* Hertzegnéktől, és *G. Kaunitz*
Ernestuétől, Frantzia nyelven lett vég bútsu
vételének értelme:

Kedves Dámáim!

„Ideje vagyon (az én végem közelget),
hogy még ezen sorok által meg bizonyítsam
az Asszonyék erántt az én egész háládatos-
ságomat, azért a' jóságért, barátságért,
és nyájas szabadságért, a' melylyet ki-
vántak hozzám, számos esztendőknek le-
folytával még mutatni, mellyek alatt én
az Asszonyékat látogattam. Egy napot
sem sajnállok azok közzül; egy sem lártott
nékem hosszasnak; és az — eggy érdemlő
áldozat, mellyet teszek, el hagyván e' vilá-
got, hogy én az Asszonyékat többé nem lá-
tom. --- Méltóztassanak az Asszonyék könyör-

Y

gé.

géseikben róllam meg emlékezni. Én nem győzöm eléggé meg esmérni az Isteni gondviselésnek erántram való végetlen jóságát, és könyörületességét, mellynek summája az, hogy én tsendességgel várom órámat. — Istennek ajánlom. — Az Affzonyék nehezen fogják el olvasni az én ákombák Irásmat. — Ez elég jelensége az én állapotomnak. *Jósef.*

Azon Látogatóúl együtt lévő 5 Dámáknak, a' kik engem' szenvedhettek. — *Béts,* 1790. Febr. 19. napján. “

A' mi kedves Tsászfárunk' bútsú vevő Bilienjére való felelet:

„Bátorkodom, a' magam 's 4 Társaimnak nevekben, az ő ki fejezéseiket Felfégeddel közleni, 's azokhoz a' magaméit hozzájok adni. A' tsudálkozásnak, a' leg érzékenyebb háládatosságának, 's a' leg mélyebb fájdalomnak érzékenységei egyedül azok, mellyek nállunk helyt találhatnak. Ez a' Társaság, mellynek Lelke Felféged volt — fel tévén, hogy az Isteni végezések meg találják Felfégednek többszöri látásától ör' fofztani — nem egyébért fog ezután öszve gyűlni; hanem, hogy Felfégedet sirassa, Tőle lett meg válását fájlalja, és az el múlt boldog órákról emlékezzen. — Urolsó lehel.

helléseig kötelesnek fogja magát mindenik-
 önk esmerni arra, hogy életének minden
 napjaiban kérje az Istent Felségedért.“

Hertzeg *Kaunitz*nak N. *Sopron Vár-*
megyéhez adott *Válassza:*

„*Nemes Universitas,*

Nagy tiszteletre méltó Urak!

Az Uraknak, Febr. 3-dikán, hozzám
 botsátani tettett Irásokat vettem, és abban
 különös háladaróssággal láttam azt a' bizo-
 dalmat, mellyel az én előttem mindenkor
 betsben volt Magyar Nemzet méltóztatik en-
 gemet meg tisztelni. Valamint minden al-
 kalmatossággal kedves kötelességemnek es-
 mértem, hogy ezen betses Bizodalomnak,
 a' mennyire csak tőlem ki telhetett, meg
 feleljek: úgy ez úttal is az maradtam, a' ki
 voltam; és azért a' Tsászári Felségnek, a'
 Magyar Nemzetre nézve való nagy lelkű
 maga meg határozásában igen nagy részt
 vettem. Ezen olly ditsőfféges Meg határo-
 zásához a' Tsászári Kir. Apost. Felségnek,
 tellyes szivemből szerentsét kívánok a' N-
 zetnek, 's biztatom egyszersmind azzal ma-
 gamat, hogy a' Nemzet is egész buzgóssá-
 gal törekedik minden ezutánni rselekedetei
 által, Ő Felsége, és a' Státus eránt meg
 bizonyítani, hogy nemes gondolkozása mód-

Y a

ja-

jához, a' mellyért én, minden akadozás nélkül, Kézességet vállaltam, semmi alacsony-
ság nem férhet. Erről tellyes bizodalommal
lévén, valóságos gyönyörűségemre szolgál,
átallyában az egész Nemzetet, mellynek
Rendjei közzül lenni, szerentsém nagyon
nékem is; különösen pedig ezen Nemes
Universitást, tiszteletem mellett, azon vál-
rozhatatlan barátságos indúltról bizonyosá-
tanni, a' mellyel éltem fogytáig maradok

A' Nemes Universitásnak

Bétsben, Febr. 17.

napj. 1790.

szives hajlandóságú el-
kötelezett Szolgája
*Kaunitz Rittberg.*⁶⁶

Szomorúan kéntelenítterünk jelenteni,
hogy azzal a' Nagy Hazánkfiával, Fő Vezér
Gróf *Hadik* András Úrral, nem soká ditse-
kedherünk. — Az el múlt Vasárnap meg-
gyónt 's fel vette — talám utólszor a' Szen-
tséger. El is bútsuzott kedves Gyermekei-
ről. — Fiai közzül tsak az Oberster Úr volt
jelen, kit háromszor ölelt meg a' maga vé-
géhez közelgető Nagy Atya, benne gon-
dolván a' két távól lévő kedves Fiait is. —
Már ugyan ezek is itt vagynak, és annyiban
szerentséffek, hogy még életben érhatték
szerető Atyokat.

A'

A' *Bánátból* azt írják, hogy az ott telelt feregek mindnyájan olly parantsolatot vettek Februáriusban, melly szerént ezen hónapnak első napján el kellett tenni téli szállásaikat hagyniok, és *Supanek* 's *Orsova* felé vették útjokat.

Az *Oláh Országi* feregeink is kézfiztertek már magokat, az el múlt hónap végén, újjolag a' *Táborozáshoz*; minthogy igen engedelmes idők is jártak. — A' *Tartalék* ágyúk *Medgyesről*, *Szebenbe* vitettek; 's Febr. 18-dikán tovább szállítottak *Rimnik* felé.

H. Hohenlohe minden órán *Bétsbe* fog érkezni.

Az alatta volt feregek már most a' *Coburg* Hercege fő kormányozása alatt vagynak.

Ma 8. órakor reggel meg halálozott Gróf *Hadik* András Fő Hadi Vezér. — Ezen igen szomorú hírt éppen most vesszük!!!

Posony. Az ezen folyó hónapnak első napjára tett közönséges Gyűlésében N. *Posony* Vármegyének, nem jelent meg a' M. Fő Ispány Úr; azért is első Vitze Ispány T. *Makripodári* Úrnak elől ülése alatt ment az véghez. Mindeneknek előtte egy szép Beszédet mondott az említett Elölülő Úr, a' nagy számmal öszve gyülekezett N. Rendekhez. Azután elől vette a' Gyűlés, és forra keresztl ment mind azokon a' Változ-

ratásokon, mellyek 1780-diktól fogva estek az Országban, 's szó volt a' Dolgok' előbbi folyamatjának minél hamarébb lehető vissza hozásáról. — Más nap is Széket űlt a' Gyűlés, és a' miről az előtt való nap tanakodott volt a' Haza javára: meg állította, 's ekként két Űlések után vége lett a' Gyűlésnek. — A' mint az itt következő Hivogató Levélből ki tette, újra Gyűlés fog tartatni N. *Posony* Vármegyében, ezen hónapnak 16-dikán; még pedig már most a' rendes Fő Ispány Úrnak jelen létében, 's Elölülése alatt.

„*Méltóságos Gróf Uram!*”

Minekutánna (a' mint tudva vagyon) tettett volna Ő Felfégének azon Resoluzziór ki botsátani, hogy a' Vármegyéknek, és azok Fő Ispánnyaainak a' régi törvényes hatalmak vissza adattassék: nem külömben a' többi Ország' dolgai, és a' Törvénynek folytatya jövő Pünkösd havának első napjáig arra a' lábra vissza téteffenek, a' mellyen valának akkor, a' midőn Ő Felsege 1780-dik esztendőben az Országlást által vette volt: következőképpen ezen T. N. Vármegyének örökös Fő Ispánnya Nagy Méltóságú Gróf öregbik *Palfy* János Úr ő Excellja azon kegyes Resoluzzió szerént a' T. N. Státusokat
és

és Rendekeztet szükségesképpen bizonyossá tenni kívánván, maga Fő Ispányi hivatalyának folytatásához fog kezdeni; 's arra való nézve, maga jelenléte alatt, ezen folyó Mártzius hónapnak 16-dik napjára, N. Kir. *Posony* Városában Generális Gyülekezetet tartani. Melly Gyülekezetre, tisztem hivatalához képest, Nagyságodat alázatosan invitálom. Többnyire pedig, Kegyelmében ajánlott, állhatatosan maradok

Nagyságodnak

Posonyban, 6-dik Mártz.

1790.

alázatos Szolgája,
Makripodáry Miklós.

Buda. — *Folytatás.*

Más nap, úgymint 22-dikén, minden el gondolható pompával, 's örömmel jelentésével el énekelte a' *Tedeumot* maga a' Primás Cardinális Hertzeg *Battyáni*. Ezentúl az Ország Birája nagy Ebédet adott; Báró *Ortzi* László ö Excell. ja pedig gazdagon meg vendégelte maga házában a' Nádor Ispányi Zászló-Allyát; valamint a' *Budai* Tanáts is, a' *Budai* és *Pesti* Polgár Katonaságnak *) fő Tisztjeit, 140 személyre terített

*) A' *Budai* Polgár Lovasfűg 3 Szakaszokra van fel osztva. Az első áll 40; a' második 20; a' har-

tett asztalokon. — Ezen, és még a' következő két napokon, ki vólt téve a' Korona, hármaz örizer alatt, dél előtti 9 órától fogva estvéli 6 óráig a' K. Udvar Templomában, a' végre; hogy kiki tulajdon szemeivel láthassa ezen drága Kintset, mellynek olly régólta való bírásától sok izben lett megfzomorittatási után is, ugyan csak mind ez ideig, meg nem fosztrahatott végképpen kedves Hazánk. El telvén a' három napok, Febr. 24-dike estvéjén minden Dikasztériomoknak és a' Nemességnek jelenlétében, elzaratott a' Korona, az Országnak több Drágaságaival; úgymint: az Ország Almájával, a' Királyi Pálzrával, a' Sz. István Palástjával, Kesztyűjével és Kardjával együtt, 's vitetett

2

harmadik 24 főből. Az elsőnek *Forma-Ruhája* világos kék húszáros rövid mente, fekete prémre 's arany sínorra; veres aranyos lájblí, és fekete bársony aranyos tsákós süveg. — A' másodikknak: fetét kék mente, egyébaránt egyenlő az elsőjével. — A' harmadikknak, Uhlánusi *Forma-ruhája* vagyon: nadrágja sárga színű arany sínorra; süvege ollyan, mint a' két elsőjé; felső prémetlen ruhája fetét kék, veres hajtókával. — A' Gyalogságnak két *Kompániájai* Stuttzosi módra vagynak öltöztetve: zöld, veres hajtókájú felső ruhába sárga szín lájbliba és nadrágba.

a' számára készített hajlékba, mellyben fog ezentúl maradni, 's a' már oda fenn említett módra őrizteni. — Egyébaránt az egész pompa méltán nevezetes lehet arról is, hogy annak végbe menetele alkalmatosságával semmi rendeletlenség, vagy szerentsétlenség nem esett: pedig egész nap ezer meg ezer emberek takarodtak által szakadatlanúl a' Dunán.

Kolosvár. Ide való Ref. Professzor, T. T. *Szathmári Pap Mihály* Úr, olly becses Levelével örvendeztetett meg közelébb bennünket, a' millyet tsak egy Tudós és jó Hazafitól lehet várni. Annak nagy részéért ide való iktatása által, kívántunk más jó Hazánkfiat is azon hathatós örömben részeltetni, mellyet mi vetrünk annak olvasásából.

„Most, mivel minden felé a' Magyar Nyelvnek, eddig tsak nem esméretlen kelemetessége, 's hathatós ereje kezd emlegetteni, mind ennek újjabb bizonyfágára, mind az Ifjú Poetának dicséretére, és Nagyobbakra való ösztönözésére, e' következő jeles Verseket kívántam az Urakkal közleni, olly véggel, hogy ha az Uraknak is ezek annyira kedvekben eshetnek, mint nekem meg tetteztettek, közre borsátani méltóztassák.

Dido

Didó Panassza.

Nagy Isten! mi dolog, hogy a' Te vesződnek
 Súlja alatt a' hív szivek így vesződnek?
 Látom az igaznak nints haszna, se bére,
 Mert Te kinzó mérget öntesz a' sebére.
 És így vagy menyköved' tzeljät el vétetted,
 Midön azzal szívem' kedvér el vétetted:
 Vagy pedig haragad éppen reám tzelaz,
 Ah reizkeretek! mivel rettenetes tzel az.
 Sajnáljátok forsom', kik körül állatok,
 Bámúljatok rajtam érzékeny állatok!
 Most látom hogy a' mit szerentsém rég szinlett
 Annak fényessége tsak fekete szin lett.
 Illyen a' szerentse, a' mit Ö palástal,
 Azt bé szokta fedni szép szinü palástal.
 Ha olyan irigy vagy *Parkám!* hamar fonnyad
 Az orsót, mett *Didó* virágjába fonnyad.
 Fonnyadok, hervasztván el nyomorúlt voltam
 Mellyben azt is bánom, hogy szerentsés
 voltam.
 Ha kedves napjaim' számlálását elől
 Kezdem, a' fájdalmas emlékezet el öl.
 Hol vagytok víg órák, 's hát az a' főbb Vagyon
Énéas, hív szívem mond meg, hogy hol
 vagyon?
 El ment a' kegyetlen, és *Karthágót* pufztán
 Hagyta, hogy hív Társsa haljon meg e'
 pufztán.

Hi-

Hiretlen *Énéás!* hát ugyan e' végre
 Jöttél e' hogy *Didót* jutrasd e' végre?
 Ki gondolta volna hogy én olyan vesztém'
 Keresem, a' mellyben életem' el vesztém?
 Bámúltam meg vallom ezen jámbor férjen,
 Nem tudtam, hogy hozzá tsalárdság is
 férjen.

Hallottam, hogy kevély volt *Trója*; de
 kivált.

Most látom, *Énéás* azok közül ki vált.
Énéás el pusztult, *Trójai* maradék!

A' kinek még én is prédául maradék.
 Mi tagadás benne; szerettelek, 's azért
 A' mit nem is véltem, látom, hogy most
 az ért:

Ah bánattal tellyes kőszikla hasadék!

Reád emlékezvén majd ketté hasadék.
 Átkozott légy mind Te, mind pedig más
 hajlék,

Mellyben *Énéásnak* ortzájához hajlék.

Régi örömemet jelentő víg afztal,

Emlékezeted is hijába vigasztal.

Hányattraffék széllyel az a' vétkes szoba,

Mellyben *Énéásfal* állottam volt szóba.

Ah tsalárd Barátom! tudom én mit jelent

Az, hogy *Merkurius* Tenéked meg jelent.

Némelly tekintetben az ártatlan szem, lél

Olly dolgot, a' mellyet más bámúlva
 szemlél.

Beszé-

Beszéded szivednek hijába fest ékes
 Szint, mert nem kell nékem a' szív, ha
 festékes

A' két szinnel festett szív az ajándékon
 Kap, és örül mikor adnak ajándékon.

A' háládatlanfág minden álnok hátra
 Így van írva: ne nézz se elé, se hátra.

Te is, hogy hajódat meg igazítottam,
 'S költsönös hívfégre szivemet itt attam;
 Meg versz ah kegyetlen! 's éretted a' lassan
 Közelgető halál jó hogy el alassan.

Halálos nyögésim milyen sokat érnek,
 Meg tudod, Fátumid mikor útól érnek.

Meg emlegetsz engem' a' mikor az átok
 'S a' búsúlt Eg együtt kinozza hazátok.

Még eszedbe jutok, a' mikor a' gálya,
 Mellyen méssz, a' szélnek mérgét alig álja.

Akkor szánsz engemet, 's bámúlsz a' szél-
 véfzen;

Mert helyettem bosszút rajtad a' szél vé-
 fzen.

Azt kívánom: *Eurus* hogy fel háborítsa

A' tengert, 's hajódat vizébe borítsa.

Félelem 's fájdalom tsupán e' kettőtől

Rettegj, mivel álnok szived is kettőt öl.

Félj hogy a' Tengerbe merül az a' birtok,

A' mellyet Te, és más több Társaid birtok.

Fájlald, hogy el hagytad szegény *Didós*
 árván,

És

És meg nem esett vólt kő szived ez árván.
De mi közöm nékem Hitetlen! Te veled?

Mert Te tsak szüntelen kinomat neveled.

Vigyérek szelek! mert meg fogja ő lelni

Kinos végét, engem' ha meg únt ölelni.

Hogy én azt kívánom, azzal nem vétkezem,

Ha magam' meg ölöm, azzal sem vétkezem.

Te pedig Hitetlen! tudd meg, hogy egy
mérték

Van az Égben, mellyel bünödet meg
mérték.

Háládatlan Lélek! eggy olyan érdem lessz

El téve számadra, a' millyet érdemlessz.

És ha Te Kegyetlen! így bántál itt vélem,

Kinos szenvedés lessz jutalmad úgy vélem.

Vadasdy István.

A' Poéta, úgy értem, *N. Enyedi* Ref.
Deák, előttem esméretlen; de tiszta, vilá-
gos, és hofzas magyarázatot nem kívánó
gondolatjáért, Verselésének eddig nem igen
gyakoroltatott Neméért, és szép Magyarsá-
gáért nállam kedvességet érdemel. Lehetett
vólna vagy két helyen egy kis változtatást
tennem; de abban sem vóltam bizonyos,
ha vallyon a' vélem közölrített Irás eggyez
e' az eredeti Irással, és a' Poéta hire 's aka-
ratja nélkül illendőnek sem láttam. Virágoz-
zék tsak, mint el kezdette, mind Verselésre,
mind

mind folyó Beszédre, mind Tanításra, mind Eneklésre 's a' t. fok más Nyelvek felett alkalmas 's kedves Anyai Nyelvünk, kevés idő múlva nem csak vidám Nyarat, hanem éppen Arany Időt is érünk. “

Frantzia Ország.

Az el múlt Febr. 13-dika örökre nevezetes napja lesz *Frantzia Orzágnak*. Ezeket végezte t. i. az említett napon a' Nemzet Gyűlése: hogy többé a' Törvény sem egyik, sem másik Nemnek, a' szerzetes élet eránt való Fogadás-Tételeit meg nem engedj, 's ahoz képest semmi Papi Rendeknek és Gyűléseknek, mellyekben afféle *Fogadások* tevődtek, helyek többé *Frantzia Országban* nem léssen. — Mind két nembéli Személyek ott hagyhatják a' Klástromokat, a' mellyekben most vagynak, mihelyest az erántt a' Kerület Elöljáróinak jelentést tesznek; és illendő summa fog számokra rendeltetni, a' mellyből élhessenek. — Azoknak számokra pedig, a' kik ezen Végzést nem akarnák használni, bizonyos házak fognak rendeltetni, mellyekbe költözhessegenek. — Az Apátzák, ha ki nem akarnak jöni, meg maradhatnak azon házakban, a' mellyekben most vagynak. — A' tanító és könyörületességnek munkáit gyakorló Házak erántt, ezentúl fogja magát meg határozni a' Nem-

zet

zet Gyűlése. — Nagyobb részént úgy vették a' Klastromok a' Nemzet Gyűlése végezését, mint jótéteményt. — Sok ifjú Szerzetesek már előre nevelték hajaikat, 's bé szerzették a' meg kívántató világi ruhákat: azért is mi-helyt értékre esett az említett Végezés, ki jöttek Klastromaikból, kiket más nap még többen követtek.

422

Mi lesz a' magok között meg hasonlott Belgáknak, 's a' Prussziai Királyhoz mód nélkül ragaszkodó szomszédjaiknak, a' Lüt-tichieknek dolgából? Lesz e' a' Burgussal hadakozásunk? Ki lesz a' Római Király? Mit csinál az Aureliánumi Hertzeg mind ez ideig Londonban? Mikor lesz az, hogy egész Frantzia Országból ki költözzön már egyszer a' gonoszt szülő egyenetlenségnek 's rendeletlenségnek Lelke? — Ezek mind olyan Kérdések, mellyekre nem lehet egész meg határozással felelni. —

Nagy Helyről értettük, hogy azon, mesterféggel ki dolgozott ölzve szövethetke-séből a' Prussziai Udvarnak a' Lengyelekkel, semmi sem leve. Már most a' Lengyelek újra az Austriai és Orosz Birodalommal kívánnak barátkozni.

A' fel

* * *

A' fel tett három Kérdéseknek nyontos megfejtésére serkentő érdem pénz 30 Arany fog ezentúl lenni: minekutánna t. i. ama buzgó Hazafiságáról esmeretes Férjfiú T. *Pézteli* Úr 10 Aranyokat ígért az általunk jutalmúl ajánlott 20 Aranyokhoz. — Az említett Kérdéseknek harmadika éppen nem azt teszi: Melly el múlhatatlanúl szükséges a' *Deák* nyelvnek olly módon való további fenn tartása, a' Magyar Hazában, miként vólt, az ez előtt való időkben; mint ezt egy közelébb hozzánk küldött Feleletnek érdemes Szerzője láttatott talám gondolni. — A' Kérdés nem hozza ugyan tellyesféggel kétségsbe a' *Deák* nyelvnek, Nemzetünkre nézve való szükséges vóltát; sőt akarja azt okokkal is támogatatni: de az is egyszersmind a' tzielja, hogy az *Anyai* Nyelvnek meg adassa méltó jusfal az *Elsőséget*, nem tsak az Oskolákban; hanem a' főbb 's alsóbb Polgári és Törvény Székekben is.

* * *

Nagy örömmel értettük, hogy *Abaujvármegyében* egy Tudós Hazafi *Millotnak* Közönséges *Históriáját* Magyar Nyelvre fordítja, 's nem fokára el is kézírta az első Könyvet.

Szebenben (Erdély Országban) egy kis Magyar Társaság állott öfzve, a' mellyről másfzor bővebben fogunk emlékezni.

A' jövő Postával meg fogjuk küldeni Fő Vezet *London* Képét.

Költ *Bétsben*, Mártziusnak 12-dik napján.

